

HTA Pro 90v muistelot

Helsingin Sähkö- ja Konerakentajat ry,
Helsingin Teollisuusteknikot ry,
Helsingin Teollisuusteknikkojen Yhdistys ry,
Helsingin Teollisuusteknikot ry,
Helsingin Metallialan Toimihenkilöt TU ry
Helsingin Teknologiateollisuuden Toimihenkilöt Pro ry

HTA Pro 90v muistelot	1
Kehitys teknisten järjestäytymiseen	3
Teknisten työpaikkojen kehitys kunnallisella puolella	3
Teknisten työpaikkojen kehitys yksityisellä puolella	3
Teknillisen henkilöstön koulutuksen kehittyminen	4
Teknikoiden (Toimihenkilöiden) järjestäytyminen	5
Yhdistyksen perustaminen	5
Ilmoitus Helsingin Sanomissa ja Uudessa Suomessa	6
Ensimmäinen kokous	6
Perustava kokous 25.1.1925	6
Ensimmäinen johtokunta	7
Muiden paikkakuntien yhdistykset ja liiton perustaminen	7
Yhdistyksen toiminta 20 ja 30 luvuilla.....	7
Edunvalvonnan kehittyminen.....	8
Edunvalvonnan vuosikymmenet, järjestörakenteen muutokset ja kurkistus tulevaisuuteen	10
Edunvalvonnan vuosikymmenet.....	10
Järjestörakenteen muutoksen vuosikymmenet	10
Järjestörakenteen muutoksen vuosikymmenet	11
Toimihenkilöunioni TU	11
Ammattiliitto Pro	11
HTA Pro tänään.....	12
Tästä eteenpäin	12
Tulevaisuus, hallituksen seminaari HTA Pro 2024	12
Kysymyksiä tulevaisuuteen.....	12
Vastauksia.....	13
Tulevaisuuden Jäsen!	13
Kotipaikkakunnan muuttuminen	13

Kehitys teknisten järjestäytymiseen

Kun yhdistyksen nimessä on koko ajan ollut mukana Helsingin nimi ja kun järjestöllinen toiminta on aina vahvasti sidoksissa jäsentensä asuin ympäristön ja siis yhdistyksen kotipaikan historiaan, kerrataan aluksi, miten Helsingistä on tullut se mitä se on nykyään, nimenomaan teollisten työpaikkojen näkökulmasta.

Helsinki perustettiin Ruotsin kuninkaan 1 helmikuuta 1550 julkaiseman kauppa- ja purjehdussäännön perusteella, jonka tarkoituksena oli vastustaa Lyypekin ylivoimaa Itämeren alueen kaupankäynnissä ja tukea Ruotsin etua samalla alueella.

12.6.1550 kuninkaan mahtikäskyllä annettiin Rauman, Ulvilan (Pori), Tammisaaren ja Porvoon asukkaille ystävällinen kehoitus muuttaa Vantaajoen suulle perustettavaan kaupunkiin

-Aluksi kaupunki piti perustaa Santahaminaan, mutta se rakennettiin kuitenkin nykyisen Vanhankaupungin alueelle

-Helsingin kehitys lähti kuitenkin hyvin hitaasti liikkeelle ja niinpä Ruotsin silloinen kuningas Kristiina määräsi 1640 kaupungin siirrettäväksi Vironniemelle, suunnilleen nykyisen Kruunuhaan ja Senaatintorin alueelle. Syynä oli paremmat yhteydet merelle, jolla toivottiin olevan positiiviset vaikutukset kaupankäyntiin.

Seuraava merkittävä tapahtuma oli, kun Venäjä kiinnostui Ruotsin itäisistä maakunnista ja syntyi jäänytynyt konflikti, jonka nimi tunnetaan Isona Vihana 1713, kaupunki poltettiin maan tasalle ennen luovutusta Venäläisille. Ison vihan jälkeen Ruotsi päätti rakentaa Helsingin ja koko valtakunnan suojaksi linnoituksen. Augustin Ehrensvärdin johdolla rakennettiin Viaporin linnoitus. Rakennustyö oli Suomen silloisissa oloissa käsittämättömän suuri ja siinä yhteydessä kaupunkiin tuli paljon tietotaitoa ja ensimmäisiä teollisuutta muistuttavia toimintoja

Seuraavan kerran Helsinki sai kehitykseensä harppauksen, kun Venäjä taas kiinnostui naapurimaansa Ruotsin Itäisistä maakunnista, eikä jättänyt tällä kertaa konfliktia jäätyneeksi, vaan liitti itäiset maakunnat, eli koko Suomen itseensä.

Venäjän keisari valitsi Helsingin Suomen Suurruhtinaskunnan pääkaupungiksi Turun sijasta

-Hallintovirastot, yliopistot ja muut merkittävät valtiolliset toimijat muuttivat uuteen pääkaupunkiin

-Myös kaupungin infrastruktuuria alettiin rakentamaan keisarillisen pääkaupungin arvon mukaiseksi.

Teknisten työpaikkojen kehitys kunnallisella puolella

Kaasulaitos perustettiin 1860

Rautatie (VR:n konepaja) avattiin 1862 Hämeenlinnaan ja Pietariin 1870

Raitiotie avattiin ensimmäisen kerran 1891 hevosvetoisilla vaunuilla, ja 1900 siirryttiin sähkövoimaan

Kaupungin ensimmäinen sähkölaitos, Helsingin Sähkövalaistus Osakeyhtiö, perustettiin 1890 ja 1909 Helsingin Kaupungin Sähkölaitos ja jo muutaman vuoden sisällä koko sähkönjakelu tapahtui kaupungin toimesta.

1883 perustettiin Helsingin Telefoni Osakeyhtiö ja sille kilpailija kolme vuotta myöhemmin. 1891 näistä yhtiöistä muodostettiin Helsingin Telefoniyhdistys, jonka suora jälkeläinen on nykyinen Elisa.

Teknisten työpaikkojen kehitys yksityisellä puolella

Ensimmäinen Helsingin alueen tehdas oli C.G Langeen Töölönlahden rannalle 1832 perustama portteri- ja etikettehdas, seuraavat saman perustajan aloittamat saippua- ja kynttilä tehdas, sekä

tulitikkutehdas

- Näissä tehtaissa oli kuitenkin vain muutamia työntekijöitä

1853 rakennettiin Hakaniemeen Fiskarsin konepaja, jossa oli jo viiden vuoden kuluttua 75 miestä töissä

1855 Nikolai Smith sai oikeudet perustaa ajokalustetehtaan, josta kasvoi Helsingin suurin tehdas, v 1875 sen palveluksessa oli jo 750 henkilöä.

1855 John D. Stenberg perusti konepajan Siltasaareen

1880 luvun lopulla muodostettiin yhdistymisten avulla Kone- Siltarakennus Osakeyhtiö (nykyinen Wärtsilä), jonka palveluksessa oli vuosisadan vaihteeseen mennessä jo yli 800 henkilöä.

1874 perustettiin Arabian porsliinitehdas.

1800 luvun lopulla perustettiin lukuisa määrä konepajoja, esimerkiksi Vuorimiehenkadulla pienessä pajassa aloittanut Oy Strömberg Ab (nykyisin ABB Suomen tehtaas).

Seuraava suuri muutos Helsingissä tapahtui ensimmäisen maailmansodan aikana, ensin saatiin esimakua kansainvälistymisestä, kun Venäjän keisari toi kiinalaisia rakentamaan kaupungin ympärille linnoitusta, tällä kertaa Pietarin suojaksi.

Sitten Venäjä vallankumouksen aikana purkautuivat kaikki Venäjän jäätyneet konfliktit, ja siinä yhteydessä Suomestakin tuli itsenäinen valtio, jonka pääkaupunki harjoitteli ensimmäisen kerran yhdistymistä Eurooppaan, kun Saksalaiset alppijääkärit valloittivat kaupungin Suomen sisällissodan lopulla.

Helsinki alkoi kehittyä Suomen tasavallan pääkaupunkina, jossa oli jo 1923 tilastollisen vuosikirjan mukaan teollisia työpaikkoja seuraavasti:

-22 sulattoa ja metallinjalostuslaitosta

-67 konepajaa, kolme hienomman teollisuuden laitosta

-lukuisia muita tehtaita eri teollisuuden aloilta

-suurimpia teollisia työpaikkoja olivat Wärtsilä (yli 1000), VR (yli 500), Hietalahden telakka (yli 300), Valtion telakka Katajanokalla (yli 160)

Kaikkiaan teollisia työpaikkoja oli 402, joissa työskenteli 19243 henkilöä, joista insinöörejä, piirtäjiä ja työnjohtajia 1113, konttorihenkilökuntaa 1332 ja työntekijöitä 16798.

-Suurin osa teknisestä henkilöstöstä (518) toimi metalliteollisuudessa.

Teknillisen henkilöstön koulutuksen kehittyminen

Kun teollisuuden ja julkisen vallan tekniset työpaikat olivat lisääntyneet reilu 50v aikana nollasta moniin tuhansiin, oli selvää, että tarvittiin koulutusta sekä teollisen työn, että vaativamman teknisen työn aloille. Yhteiskunta tarvitsi paljon työnjohtajia, konemestareita, rakennusmestareita, suunnittelijoita, piirtäjiä ym.

-Aluksi tällaiset asiantuntijat tulivat ulkomailta (Ruotsi, Norja, Saksa, Venäjä, Englanti ym)

-Suomessa oli kyllä taitavia käsityöläisiä (seppiä, räätäleitä, puuseppiä ym.), mutta ei asiantuntijoita teollisuuden palvelukseen,

suomalaisilla oli teollisuudessa lähinnä hanttimiesten rooli.

-Aikaisemmin lähes ruotsinkieliseen Helsinkiin muutti teollistumisen myötä paljon väkeä, Suomen maaseudulta työväkeä ja ulkomailta näitä asiantuntijoita

-Kun yhteistä kieltä ei ollut alkoi syntyään myös uusi kieli "Stadin Slangi", kun lasten ja nuorten piti oppia viestimään toisilleen

Koulutetun, kotimaisen, työvoiman tarpeeseen Suomen Taideteollisuusyhdistys perusti 1881

"Koneenkäyttäjä- Värkmestari- ja Rakennusmestari-koulun", joka sitten 1885 annetulla asetuksella otettiin valtion haltuun ja muodostettiin Helsingin Teollisuuskouluksi.

Teollisuuskoulut olivat 1885-1941 toimineita teknillisiä kouluja, joista sitten myöhemmin (1941) muodostettiin teknillisiä oppilaitoksia

-Helsingin lisäksi 1800 luvun lopulla Suomessa toimi jo teollisuuskoulut Turussa, Vaasassa, Kuopiossa, Tampereella, ja Viipurissa

-Aluksi kouluissa oli koneosasto ja rakennusosasto ja niissä opiskeltiin 2 vuotta. Kouluissa saattoi olla erikoiskursseja vaikkapa koneenkäyttäjille, konemestareille, sähköalalle, tai veturinkuljettajille.

-1912 opiskelu-aika lisättiin 3-vuotiseksi, sotien aikana se lyhennettiin 2-vuotiseksi ja 1948 taas 3-vuotiseksi.

-1941 Teollisuus Koulujen nimitys muuttui Teknilliseksi Oppilaitoksiksi, joissa oli Teknillinen Koulu ja Teknillinen Opisto, 1948 alkaen koulu kesti 3 vuotta ja valmistuneet olivat teknikoita, Opisto kesti 4 vuotta ja valmistuneet olivat insinöörejä.

-1989 alkaen Teknilliset Oppilaitokset muuttuivat Ammattikorkeakouluiksi ja Teknikon tutkinto jäi toistaiseksi historiaan, valmistuneet ovat AMK Insinöörejä.

Jos jossain päin koulutetaan nuorisoa (ainakin teknillisille aloille), syntyy ihan varmasti myös opiskelijoille yhdistystoimintaa, jonka virallisena tarkoituksena on opiskelijoiden sivistäminen, opiskelujen helpottaminen, mutta jossa aina tärkeässä (ja näkyvässä) roolissa on yhteisöllinen hauskanpito.

-Niin myös Helsingin teollisuuskoulussa, jossa oli virkeästi toimiva toverikunta järjestämässä kaikenlaista...

-Tämä toverikunta oli sitten myöhemmin merkittävässä roolissa, kun Helsingin alueen toimihenkilöiden järjestäytymistä mietittiin reilut 90 vuotta sitten.

-Toverikunta toimi yhdyssiteenä myöskin jo valmistuneisiin opiskelijoihin, ennenkuin toimihenkilöt järjestäytyivät, ja toverikunnan hallinnossa toimineet olivat jo kokeneita yhdistystoimijoita.

-Toverikunnan perinne jatkuu yhä, se on monen mutkan ja nimenvaihdon kautta nykyään Helsingin Tekniikan Opiskelijat - HTO ry

Teknikoiden (Toimihenkilöiden) järjestäytyminen

Yhdistyksen perustaminen

Ammattiyhdistysliike oli alkanut teollisuuden kehittymisen myötä järjestäytymään Englannissa 1820 luvulla ja levittäytyi sieltä muihin maihin, myös pohjoismaihin.

Suomessa ensimmäisiä järjestäytyjiä olivat kirjanpainajat ja konemestarit 1860 luvun lopulla

Työntekijäpuolella työehtojen ja palkkauksen ehtoja valvomaan ja neuvottelemaan perustettiin Suomen Ammattijärjestö (nykyisen SAK edeltäjä), vuonna 1907

Myös teknikoiden keskuudessa tunnettiin suurta tarvetta järjestäytymiseen, aluksi kaavailtiin yhdistystoimintaa teollisuuskoulun Toveriliiton puitteissa, jonka 29.10.1917 pidetyssä kokouksessa hyväksytyjen sääntöjen 3§:n mukaan myös jo opintonsa päättäneet oppilaat voivat kuulua niin sanottuina ulkojäseninä Toveriliittoon.

-Suunnitelman sekä hyvänä, että huonona puolena oli, että varsinaisena toimintakeskuksena olisi Toveriliitto, käytännössä vuosittain vaihtuvine virkailijoineen

-Jo tässä kokouksessa sihteerinä toimi Wäinö L. Lumme, jolla sitten myöhemmin oli ratkaiseva rooli yhdistyksen perustamisessa.

-Vuoden 1918 tapahtumat estivät kuitenkin myös teknikoiden järjestäytymissuunnitelmien toteutumisen

Seuraavan kerran asia nostettiin esille neljän vuoden kuluttua maaliskuussa 1921 Toveriliiton kevätkokouksessa, jossa Wäinö L. Lumme oli tällä kertaa puheenjohtajana.

-Asiasta käytiin pöytäkirjojen mukaan vilkas keskustelu ja sen tarpeellisuudesta oli voimakas mielipide, mutta asia ei vielä edennyt puhetta pidemmälle.

Edellisestä yrityksestä kolmen vuoden tauon jälkeen asia nousi uudelleen esille Toveriliiton piirissä, ja samoihin aikoihin jo työelämään siirtyneiden Wäinö L. Lumpeen ja Helmer Arvilan toimesta, joista edellinen toimi laivastossa konemestarina ja jälkimmäinen Strömbergin tehtaalla työnjohtajana. Lumme oli komennettuna koulutukseen Strömbergin tehtaalle, jossa vanhat opiskelutoverit tapasivat.

-Pohdittuaan asiaa, he ottivat yhteyttä Toveriliittoon, jossa asia myös oli ollut esillä

Joulukuussa pidettiin Lumpeen luona kokous, jossa oli läsnä yhdeksän kone- ja sähkötekniikkaa, sekä neljä Teollisuuskoulun kolmannen vuosikurssin oppilasta. Kokouksen pöytäkirja ei ole säilynyt, mutta paikalla oli myöhemmin kirjoitetun muistitiedon mukaan teknikoista:

-W.L.Lumme, H.Arvila, T.Valtonen, J.Saksa, W.R.Finneberg, N.Santasalo ja I.Hauru

Toveriliiton opiskelijoista:

-O.M.Yrjölä, O.Murto, V.Lahtinen ja O.Paronen

Tämä neuvottelu johti tulokseen. Kokouksessa päätettiin kutsua koolle teknikkojen kokous keskustelemaan järjestäytymiskysymyksistä. Kokouskutsu julkaistiin Helsingin Sanomissa ja Uudessa Suomessa.

Ilmoitus Helsingin Sanomissa ja Uudessa Suomessa

Kuten sanomalehdissä on nähty, kutsutaan yllämainittuja teknikoita saapumaan yhdistyksen perustamistarkoituksessa alustavaan kokoukseen H:gin teollisuuskoululle 21.12 klo 2 ip. (Mariankatu 11). Perustettavalla yhdistyksellä tulee olemaan jäseniinsä nähden kokoava ja edistävä päämäärä. Kokoonkutsujina on joukko teknikoita ja nyk. Teollisuuskoulun oppilaita. Kokoukseen pyydetään myöskin saapumaan Teollisuuskoulun nykyisiä III luokan oppilaita. Maamme kaikkien teollisuuskoulujen Helsingissä olevat teknikot (sähkö- ja kone) joukolla kokoukseen valmistelemaan kauan kaivattua yhdistystä. Asianharrastajat

Ensimmäinen kokous

Kutsun perusteella kokoukseen saapui noin 100 kiinnostunutta.

Yhdistys päätettiin perustaa, erimielisyyttä oli lähinnä siitä, olisiko se valtakunnallinen, vai perustettaisiinko eri teollisuuspaikkakunnille omat yhdistykset ja niille yhteinen liitto.

-Valtakunnallisen/paikallisten yhdistysten kannatusta päätettiin tiedustella muilla paikkakunnilla työskenteleviltä teknikoilta, niinpä yhdistyksen perustaminen siirtyi vielä eteenpäin.

-Asiaa valmistelemaan perustettiin (ihan jo ay-malliin) toimikunta, johon kuuluivat: H.Arvila, W.R.Finnberg, I.Hauru, W.L.Lumme, sekä varalle N.Jernvall ja A.Kuusisto.

-Kokouksen yhteydessä koemerkinnässä 45 henkilöä kirjoitti nimensä mahdollisesti perustettavan yhdistyksen luetteloon

-Teollisuuskoulun Toverikunta lahjoitti 200 mk summan yhdistyksen perustamiskuluihin.

-Viipurin Teollisuuskoulun III-vuosikurssin oppilaat lähettivät kokoukseen onnittelusähkösanoman "Myötätuntoiset onnittelut.

Poiketen nykyisistä AY-pohjaisista toimikunnista, tämä toimikunta toimi ripeästi sääntöehdotuksen ja selvitysten suhteen. Muilta teollisuuspaikkakunnilta saatiin kanta paikallisten yhdistysten ja valtakunnallisen liiton perustamisen puolesta. Helsingin yhdistyksen perustava kokous kutsuttiin koolle 25 Tammikuuta 1925.

Perustava kokous 25.1.1925

Perustavaan kokoukseen saapui asiakirjojen mukaan runsaasti osanottajia, puheenjohtajaksi valittiin Wäinö L. Lumme ja sihteerinä toimi T.Nisonen

Kokouksen yksimielinen päätös oli perustaa Helsinkiin paikallinen teknikkojen yhdistys -Yhdistyksen perustamiskirja on nimeltään Sopimuskirja.

-Sosialiministeriö hyväksyi yhdistyksen merkittäväksi yhdistysrekisteriin ja yhdistykselle annettiin rekisterinumero 16625

Yhdistyksen nimiehdotuksia oli kaikkiaan 7, joista valittiin "Helsingin Sähkö- ja Konerakentajat r.y."

-Nimi muutettiin tosin pian muotoon "Helsingin Teollisuusteknikot r.y." ja sitten vielä muotoon "Helsingin Teollisuusteknikkojen Yhdistys r.y.", joka vakiintui käyttöön noin 20 vuodeksi, vuoteen 1945 saakka, jolloin otettiin uudelleen käyttöön nimi "Helsingin Teollisuusteknikot r.y."

-Tämä nimi säilyi yhdistyksen nimenä 16.1.2001 saakka, jolloin nimi muuttui Toimihenkilöunionin perustamisen myötä muotoon "Helsingin Metallialan Toimihenkilö TU ry", yhdistyksen hallitus olisi halunnut muuttaa sen muotoon "Helsingin Seudun Metallialan Toimihenkilöt ry", mutta joillekin lähiseudun yhdistyksille tuo seutu-ilmaisu ei sopinut.

-Vielä kerran yhdistyksen nimi muuttui, kun ammattiliitto Pro perustettiin, nyt muodoksi tuli ilman intohimoja "Helsingin Teknologia-alan Toimihenkilöt Pro ry" ja lyhenteeksi HTA Pro

Ensimmäinen johtokunta

Perustavassa kokouksessa yhdistyksen johtokuntaan valittiin:

- W.R.Finnberg (puheenjohtaja),
- T.Viitanen (varapuheenjohtaja),
- W.L.Lumme (sihteeri),
- H.Arvila (rahastonhoitaja),
- I.Hauru,
- T.Nisonen,
- J.Saksa,
- E.Larson (varajäsen),
- O.Paronen (varajäsen).

Perustavassa kokouksessa yhdistykseen liittyi 58 jäsentä, vuoden loppuun mennessä jäsenmäärä kasvoi 76.

Muiden paikkakuntien yhdistykset ja liiton perustaminen

Helsingin yhdistyksen perustaminen oli alku teknikkojen järjestäytymiselle myös koko maassa.

- Turussa ensimmäinen kokous oli 11.1.1925 ja perustava kokous 8.2.1925
- Viipurissa perustava kokous oli 15.2.1925
- Oulussa perustava kokous oli 22.2.1925
- Tampereella perustava kokous oli 1.3.1925
- Kuopiossa perustava kokous oli 5.4.1925

Suomen Teollisuusteknikkojen Liiton perustava kokous oli 12-13.4.1925, jonka koollekutsujana oli Helsingin yhdistys.

- kokouksen puheenjohtajina toimivat W.R.Finnberg ja Fr.Stenman sekä sihteerinä W.L.Lumme
- Liitosta ja sen jäsenyhdistyksistä tuli sääntöjensä mukaan puhtaasti ammatillisia järjestöjä, jotka olivat täysin poliittisesti sitoutumattomia.
- Alusta saakka jäsenkelpoisuutena oli minkä tahansa teollisuuskoulun jonkin tehdasteollisuuden osaston suorittaneet henkilöt sekä vastaavissa ammateissa toimivat pitkän linjan henkilöt

Yhdistyksen toiminta 20 ja 30 luvuilla

Yhdistyksen perustajilla oli vahva visio, miten jäsenten arvostusta ja sosiaalista turvallisuutta yhteiskunnassa saatiin parannettua:

- Kouluttamalla parannetaan, sekä ammatillista, että yleissivistävää osaamista, saadaan asemaa yhteiskunnassa nostettua ja sosiaalista turvallisuutta parannettua. Jo perustavassa kokouksessa käytettiin puheenvuoroja, joissa todettiin, että teollisuuskoulun käyneet olivat uhranneet elämästään vuosia kouluttautumiseen, jonka ajan toiset olivat käyttäneet ansiotyössä.

-myös jo silloin tuotiin esiin, että valmistuminen ei saa tarkoittaa oppimisen loppumista, vaan oikeastaan vasta sen alkua

Tätä visiota yhdistyksessä ryhdyttiin toteuttamaan:

- Kokousten yhteydessä oli esitelmiä ammatillisista- yhteiskunnallisista- ja talousasioista.
- perustettiin lukuisia kerhoja, joiden tarkoitus oli kehittää alan jäsenten ammattitaitoa (sähkökerho, autokerho, kenkäkerho, tekstiilikerho, menetelmäkerho, "kuntakerho" josta kehittyi myöhemmin maanlaajuinen liitto, Kuntien Teknilliset Toimihenkilöt Ry).
- pidettiin kokonaisia luentosarjoja, ennen kaikkea työnjohtajien ammattitaidon kohottamiseksi. Nämä luentosarjat olivat aikanaan merkittävässä asemassa kun perustettiin Työnjohto-Opistoa, sittemmin Johtamistaidon Opistoa.

Myös kerhot kunnostautuivat järjestämällä oman alansa aiheista luentosarjoja, tutustumiskäyntejä omana alansa kohteisiin jopa ulkomailla.

Tekniikan laulajat olivat merkittävässä asemassa, kun teknikoiden näkyvyyttä yhteiskunnassa nostettiin. Kuoro saattoi harjoitella tai esiintyä lähes viikoittain, siinä oli melkein 40 laulajaa. Tekniikan laulajat toimi vuosina 1935-1991

Kun ala ja yhdistys olivat hyvin miesvaltaisia, perustivat puoliset "teknikkojen rouvien marttakerhon", josta kehittyi yhdistyksen naiskerho, jolla oli merkittävä rooli mm varojen keräämisessä yhdistyksen toimistoa varten. Naiskerho toimi vuosina 1935-1969

Koko yhdistyksen kerhoiltoja pidettiin kuukausittain, jossa jäsenet olivat paikalla puolisoineen, tutustuivat toisiinsa, seurasivat/esittivät ohjelmanumeroita ja esitelmiä

Osa kerhoista perustettiin vasta 40-luvulla ja sen jälkeen, mutta vuosien kuluessa kerhotoiminta hiipui, ilmeisesti osanottajien vähenemiseen. Viimeiset kerhot lakkasivat toimimasta 1991 (Tekniikan laulajat ja Menetelmäkerho)

Edunvalvonnan kehittyminen

Kuten jo monta kertaa aikaisemmin, yhdistyksen ja sen kotikaupungin kehittymiselle antoi vauhtia, kun Venäjä (tällä kertaa Neuvostoliitto) kiinnostui naapurimaansa Itäisistä maakunnista.

Sodan aikana yhdistyksen jäsenistä oli suhteellisesti vähemmän rintamalla, kuin miespuolisesta väestöstä keskimäärin, sillä jäsenemme olivat teollisuuden avainhenkilöitä, joiden tehtävänä oli huolehtia armeijan huollosta pitämällä sotatarviketeollisuus ja valtakunnan energiahuolto pyörimässä.

Talvisodan aikana tehtiin ns. tammikuun kihlaus, jossa ammattijärjestöt hyväksyttiin tasavertaisiksi sopimuskumppaneiksi.

-Kumppanuus koski kuitenkin lähinnä työntekijöiden järjestöjä (fyysisen työn tekijöitä), ei esimerkiksi teollisuusteknikkojen liiton jäsenkuntaa.

Sodan aikana ja sen jälkeen Suomessa oli tiukka palkkasääntely vuoteen 1955, jossa valtio määräsi palkkojen nousun, suunnilleen inflaation mukaan, kuitenkin niin, että pienituloiset saivat täyden inflaatiokorjauksen ja isompituloiset (joihin iso osa esimerkiksi työjohtajista kuului) vain 2/3 korvauksen.

-Tämän vuoksi työnjohtajat ja suunnittelijat jäivät pahasti jälkeen palkkakehityksessä sodan aikana ja etenkin sen jälkeen, mikä aiheutti luonnollisesti paljon keskustelua jäsenemme keskuudessa.

Jo vuonna 1941 nimitettiin yhdistyksen organisaatioon työpaikka-asiamiehet, jotka olivat oikeastaan myöhempien yhdysmiesten ja nykyisten luottamusmiesten edeltäjiä, tosin ilman sopimusten antamaa suojaa.

-Vuonna 1944 valittiin työpaikka-asiamiesten keskusasiames, ensimmäisenä tätä tehtävää hoiti L.Vuohila.

-Samana vuonna perustettiin yhdistykselle oma toimisto ja 1946 palkattiin toimistonhoitaja.

1945 Yritettiin ensimmäisen kerran saada neuvoteltua myös teknisten työehtosopimus, jopa lakon avulla. Lakon valtioneuvosto lopetti silloisen valtalain perusteella lyhyeen, mutta ensimmäisen kerran lakon jälkeen teknisten palkkoja ryhdyttiin tarkastamaan työpaikoilla.

29.10.1946 perustettiin oma keskusjärjestö STTK, joka sitten allekirjoitti ensimmäisen yleissopimuksen 27.2.1947, jolloin voidaan katsoa teknisten sopimustoiminnan alkaneen. Vaikka sopimus oli hyvin ylimalkainen, siinä oli jo määritelty neuvottelujärjestys, vuosiloma, sairausajan palkka ja irtisanomisaika.

-Seuraavan kerran sopimus allekirjoitettiin 23.12.1949, jolloin tekstiin saatiin jo maininta yhdysmiehen tehtävistä ja oikeuksista.

Alkuvuodesta 1950 Valtion Metallitehtailla oli toimihenkilöiden työtaistelu, jonka tuloksena alettiin suunnitella teknisten erityistä ohjepalkkajärjestelmää, mutta sitä ei vielä saatu suunnitelmaa pidemmälle.

Vasta 17.11.1959, erittäin pitkien ja vaikeitten neuvotteluiden jälkeen allekirjoitettiin ensimmäinen Runkosopimus, jolla nimellä teknisten työehtosopimus sitten olikin lähes Toimihenkilöunionin perustamiseen saakka.

-Tämä runkosopimus edellytti teollisuusaloittain tehtäviä palkkasopimuksia tilastoon sidottuine ohjelukuineen ja ryhmittelymäärittelyineen.

-Ryhmittelymäärittelyjen tekeminen oli ratkaiseva alku työpaikkakohtaiselle edunvalvonnalle, sillä nyt olivat yhdysmiehet ensimmäisen kerran virallisesti neuvottelemassa edustamiensa teknisten palkan määräytymisestä työpaikoilla.

Näin oli saatu yhdistys reivattua alkuaikojen ammattitaitoa kehittävistä, sivistystä tarjoavasta ja jäsentensä sosiaalista turvallisuutta parantavasta, hieman jonkinlaista kisällikerhoa vastaavasta järjestöstä, jäsentensä edunvalvontaa hoitavaksi ammattiyhdistykseksi reilun 10 vuoden aikana, ajoittain hyvinkin sekavissa tilanteissa.

-vuosikymmenen aikana oli paljon työtaisteluita, järjestö rakenne oli käymistilassa, eikä suinkaan kaikki olleet mielissään yhdistyksen muuttumisesta edunvalvontajärjestöksi

Toimintakertomusten mukaan Helsingin yhdistys oli tuohon aikaan aika hankala tapaus Teknisten Liiton kannalta, pöytäkirjoissa on useita mainintoja Liiton paimenkirjeistä ja vastauksista niihin.

-Terve kritiikki kuitenkin on aina jonkun uuden hyvän alku, varmaan edeltäjiemme kritiikki on aikanaan kehittänyt Teknisten Liittoa paremmaksi

Edunvalvonnan kehittyminen vaati myös yhdistykseltä paljon enemmän panostuksia toimintaan, niinpä oman toimiston perustaminen tuli ajankohtaiseksi. 1945 yhdistys perusti oman toimiston vuokratiloissa Keskuskatu 4:ssä. Oma huoneisto saatiin ostettua 1962 Kalliosta V linja 16:sta. Tässä huoneistossa johtokunta piti kokouksensa 2010 luvulle saakka, aluksi siellä toimi myös Teknisten Liiton Helsingin aluetoimisto.

-Toimistossa oli vuoteen 1992 saakka toimistonhoitaja yhdistyksen palkkaamana toimihenkilönä

Oma toimisto ja toimistonhoitaja tuntuvat nykypäivänä aika suureelliselta ajatukselta, mutta maailma oli 40-70 luvulla aika erilainen kuin nykyään.

-Yhdistys hoiti itse, täysin manuaalisesti jäsenrekisterinsä, jäseniä oli enimmillään yli 1500

-Myös jäsenmaksujen perintä hoidettiin kokonaan yhdistyksen toimesta, eikä se aina ollut helppoa.

Nykyisin toimisto on vuokrattuna asutokäyttöön, jäsenmaksut peritään suoraan palkasta tai liitolle itsemaksavilta, jäsenrekisteri saadaan palveluna liitolta. Arkistointia varten on olemassa erillinen palvelu, toimihenkilöarkisto, jossa yhdistyksen arkistoitava materiaali on tallessa ja myös esimerkiksi tutkijoiden käytössä

Edunvalvonnan vuosikymmenet, järjestörakenteen muutokset ja kurkistus tulevaisuuteen

Edunvalvonnan vuosikymmenet

60 ja 70 luvuilla yhdistyksen toiminta vakiintui, yhdysmiehiä kannustettiin ja koulutettiin, jäsenille järjestettiin koulutusta ja hupia joka vuosi.

Varsinainen edunvalvonta, sopimusneuvottelut ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen siirtyivät liiton vastuulle, samoin yhdysmiesten kouluttaminen. Myös jäsenmaksujen periminen tapahtui suoraan palkanmaksun yhteydessä 1970 sopimuksen jälkeen.

Vuosikymmenet olivat tulopoliittisen neuvottelukulttuurin syntymistä ja vahvuutta.

1976 oli Teknisten työtaistelu, joka tunnetaan edelleen nimellä "sähkölakko", koska lakon seurauksena etenkin päivisin oli pitkiä sähkökatkoja. Perimätiedon mukaan yhdistyksen toimisto oli yksi lakon tukikohdista Helsingissä.

-Lakossa oli kyseessä teknisten sopimusoikeus ja palkkausjärjestelmä ja lopputuloksena voitto

Järjestöllisesti 60-luvun loppupuolella Helsinkiin alettiin perustaa työpaikkayhdistyksiä, koska ne pystyivät toimimaan jäsenkunnan yhteistyön ja edunvalvonnan kannalta tehokkaammin, kuin kokoomayhdistys.

-Siitä huolimatta myös Helsingin Teollisuusteknikkojen jäsenmäärä nousi 70-luvun puolivälissä huippuunsa 1555, edunvalvonta oli ollut onnistunutta ja teknikkojen järjestäytyminen oli sen myötä vahvaa.

1989 perustettiin TNK, Teollisuuden toimihenkilöiden neuvottelujärjestö, jolloin alettiin ensimmäisen kerran koordinoida edunvalvontaa yhdessä koko toimihenkilökentässä

Suurten yhdistysten välinen yhteistyö alkoi myös 1989, jossa yli 1000 jäsenen yhdistykset koko maasta järjestävät yhteisiä neuvottelupäiviä ajankohtaisista aiheista.

80-luvulla alkoi myös uusi ilmiö, kun teollisuudessa selvästi teknisten töitä siirrettiin ylempien toimihenkilöiden sopimuksen piiriin, jolloin mm. ylityökorvaukset ja matka-ajan palkka jäivät pois. Tästä keskusteltiin paljon jo silloin yhdistyksen kokouksissa ja kirjelmöitiin liittoon. Tämä keskustelu muuten jatkuu tänäkin päivänä, eikä hyvää ratkaisua ole löydetty

Järjestörakenteen muutoksen vuosikymmenet

90-luku alkoi suuren laman merkeissä, myös teknisten työttömyys nousi yli 20%, samoin yhdistyksen jäsenkunnassa

Laman syövereihin kaatui myös yksi neljästä keskusjärjestöstä TVK, jolloin 20 järjestöä ja n. 370000 jäsentä jäi ilman keskusjärjestöä.

-Myöhemmin kaikki liittyivät uudistuneeseen STTK:n, josta tuli siten yli 600000 jäsenen keskusjärjestö

Suomi liittyi vuoden 1995 alusta Euroopan Unioniin ja talousliitto EMUun.

-Työ- ja sosiaalilainsäädäntöön tuli isoja muutoksia

1998 toi ison muutoksen sopimukseen ja palkkausjärjestelmään, kun Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto STL, Teknisten Liitto TL, Svenska Tekniska Funktionärsförbundet i Finland STAF rf ja työnantajapuolelta Metalliteollisuuden Keskusliitto MET ry allekirjoittivat toimihenkilöitä koskevan työehtosopimuksen

-1947 tehdystä ensimmäisestä sopimuksesta oli nyt edetty kaikkia toimihenkilöitä koskevaan oikeaan TES:iin

-Runkosopimuksen mukaiset yhdysmiehet muuttuivat luottamusmiehiksi, ja heille tuli vastuulleen koko toimihenkilöryhmä.

- Myös vuodesta 1959 noudatettu Runkosopimuksen mukainen palkkasopimus ja sen ohjeluvut puolitusjärjestelmineen korvautuivat uudella METTOVA-järjestelmällä toimenvaatimusluokituksineen ja mittareineen
 - Oli mittavan koulutussession paikka, johon myös yhdistys kantoi osansa
- Suomeen oli syntynyt yhtenäinen toimihenkilöt-henkilöstöryhmä

Järjestörakenteen muutoksen vuosikymmenet

Toimihenkilöunioni TU

Jo vuonna 1997 oli allekirjoitettu aiesopimus neljän liiton: Teollisuustoimihenkilöiden Liitto STL, Teknisten Liitto TL ja Svenska Tekniska Funktionärsförbundet i Finland STAF rf välillä liittojen yhdistämiseksi.

Ammattiliittojen yhdistämisellä oli tarkoitus kasvattaa joukkovoimaa työpaikoilla, yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja kansainvälisessä toiminnassa. Samalla parannetaan kustannustehokkuutta, poistetaan päällekkäisiä toimintoja ja pystytään entistä paremmin palvelemaan jäseniä kaikilla toimialoilla.

Toimihenkilöunioni TU ry perustettiin 17-19.5.2001 Tampereen liittokokouksessa

Yhdistyksen nimen vaihtaminen oli ensimmäisen kerran esillä johtokunnassa 10.9.2002. Esillä oli mm. vaihtoehtoina Tuotannon Toimihenkilöt ja Tulevaisuuden Toimihenkilöt

-Samaan aikaan käytiin vaikeita neuvotteluja kolmen muun Helsingin alueen suuren kokoomayhdistyksen, Helsingin Tekniset, Helsingin Työjohtajat ja Helsingin Teollisuustoimihenkilöt, kanssa jäsenohjauksesta

-23.1.2003 haettiin hyväksyntää nimelle Helsingin Seudun Metallialan Toimihenkilöt TU ry

-Samalla esitettiin, että entinen Helsingin Teollisuusteknikot ry profiloituu nimenomaan Metallialan toimihenkilöiden edunvalvontaan.

-Kun seutu sana poistettiin ehdotuksesta, se meni läpi ja uusi nimi hyväksyttiin Marraskuun 2003 sääntömääräisessä kokouksessa.

-Jäsenohjaus saatiin soviteltua muotoon: "Uudet jäsenet ohjataan sopimusalaakohtaiseen yhdistykseen, ellei jäsen ole ilmaissut yhdistystä mihin haluaa kuulua".

Alakohtainen toiminta lähti hyvin käyntiin, yhdistyksessä voitiin keskittyä esimerkiksi luottamusmiestoiminnassa Teknologia-alan TES:n tukemiseen, samoin kuin jäsenkoulutuksessa.

Muuten toiminta jatkui alakohtaisenakin suunnilleen samanlaisena, edunvalvontaa hoidettiin luottamusmiesten avulla, järjestettiin jäsenistölle koulutusta ajankohtaisista aiheista.

-Myös yhteistyö lähiyhdistysten kanssa on jatkunut perinteisillä tavoilla, mm yhteisillä Talvipäivillä

Toimihenkilöunionin syntyessä eläkkeellä olevat jäsenet siirtyivät suurimmaksi osaksi Senioriyhdistykseen, jolloin jäsenmäärä laski noin 700 tienoille, jossa se on pysynyt näihin päiviin asti

Muutamia työpaikkakohtaisia, tai muuten hyvin pieniä Teknologia-alan yhdistyksiä on liittynyt takaisin, kun oma toiminta on hiipunut vain muutaman jäsenen käsittäväksi.

-Olarin Outokummun Tekniset

-Elektroniikkatekniset

-Huberin Tekniset

Ammattiliitto Pro

Toimihenkilöunioni aloitti valmistelut toimihenkilöiden yhteisen liiton perustamisesta vuonna 2006 Pankkialan toimihenkilöitä edustavan Suoran, Erytysalojen Toimihenkilöliitto ERTOn ja Viestintäalan Toimihenkilöitä edustavan Mediaunionin kanssa.

Monien vaiheiden jälkeen Toimihenkilöunioni TU ry ja osa Ammattiliitto Suoran jäsenistä aloittivat yhteisessä Ammattiliitto Pro ry:ssä vuoden 2011 alussa.

Kun liiton nimi vaihtui, oli taas aika yhdistyksessä käynnistää nimenvaihtaminen

-Se sujui tällä kertaa ilman suuria intohimoja, uudeksi nimeksi tuli Helsingin Teknologia-alan Toimihenkilöt Pro ry

-Metalli-ala vaihdettiin teknologia-alaksi, yhdenmukaiseksi sovellettavan työehtosopimuksen kanssa ja toivottavasti hieman houkuttelevammaksi uusien jäsenten silmissä.

HTA Pro tänään

Yhdistyksen toimistohuoneisto laitettiin vuokralle asutokäyttöön 2012

-Toimiston käyttö oli vähentynyt ainoastaan noin 10 hallituksen kokoukseen vuodessa

-Asuntopulasta kärsivässä kaupungissa ei ole hyvän tavan mukaista yleishyödyllisen yhdistyksen pitää asuntoa parhaalla paikalla lähes tyhjillän

-Asunnon vuokratulot pystytään käyttämään yhdistyksen jäsenten hyödyksi

Hallitus on voinut kokoontua Thermo-Fisherin tiloissa, joka on yksi suurimmista ja aktiivisin työpaikkamme

Viestintä tapahtuu Pro+ kautta ja sähköpostilla

-Yhdistyksellä on ollut oma lehti

-TU-aikana vielä lähetettiin jäsenkirje 2 kertaa vuodessa kaikille jäsenille

Tästä eteenpäin

Tulevaisuus, hallituksen seminaari HTA Pro 2024

Tilanne nyt, 29.8.2014

-jäseniä noin 700, joista alle 600 aktiivisesti työelämässä, jäsenmäärä laskeva ja ikääntyvä

-luottamustoimisia yli 30, joiden tukemiseen on panostettu viimevuosina

-luottamusmiesten organisointi työpaikoille, joissa sellaisia ei ole ja on meidän jäseniä töissä

-jäsenoiminnassa koulutusta ja hupia

-työpaikkoja yli 200, joista vain muutama isompi, suurimmassa osassa vain muutamia toimihenkilöitä

-jäsenmaksun nostaminen ei ainakaan helpottanut tavoitetta pitää kiinni jäsenistä ja saada uusia

-AY-liikkeen vetovoima nuorisossa heikentynyt

-Yksityisen työttömyyskassan agressiivinen mainostaminen

Kysymyksiä tulevaisuuteen

-onko tulevaisuudessa työmarkkinajärjestelmä samanlainen (työntekijät, toimihenkilöt, ylemmät).

-teollisuuden palkansaajat (TP) on jo olemassa, mutta ei (vielä) iso toimija

-pystytäänkö edunvalvontaa hoitamaan näin hajanaisella kentällä

-miten Liiton organisaatio kehittyy suhteessa yhdistykset/liitto (henkilöjäsenet).

-yhdistysten rooli ja koko (alueellinen/alakohtainen, talokohtaiset tuskin muuttuvat)

-työpaikkatoiminta tulevaisuudessa ja sen organisointi

-TES, tulevaisuudessa saattaa olla talokohtainen, tai ainakin palkat neuvotellaan talokohtaisesti

-miten turvataan jäsenten etu, jos työpaikalla ei ole koulutettua luottamusmiestä neuvottelemassa

Mikä on hallituksen käsitys tulevaisuudesta, ryhmätyö jossa haetaan yhdistyksen vahvuuksia, joilla vastataan esitettyihin haasteisiin, sekä yritetään tunnistaa toiminnan heikot kohdat, joita on ryhdyttävä parantamaan.

Vastauksia

Vahvuuksia

- 1 Aktiivinen toiminta
- 2 Hyvässä kunnossa oleva talous
- 3 Luottamusmiestapahtumat
- 4 Vuosijuhlan jälkeen on rahaa käytettävissä toimintaan

Parannettavaa

- 1 Tapahtumien skaala laajemmaksi, otettava tarjonnassa huomioon erilaiset jäsenet (nuoret, lapsiperheet, maahanmuuttajat ym. erilaisia toiveita)
- 2 Jäsenille toimintaa monipuolisemmin, kuin risteily ja teatteri
- 3 Vuosijuhlan jälkeen rahan käyttöä ohjattava jäsenten hyödyksi
- 4 Tarjonnan laadun nostaminen suunnataan jäsenten hyväksi

Tulevaisuuden Jäsen!

Hänellä on 2 tai useampia osa-aikaisia työsuhteita eri aloille (=useita ammatteja)

-näin hän varmistaa, että töitä riittää pätkätyöammattilaiselle

-lisäksi vielä ehkä oma yritys, jonka nimissä käy välillä tekemässä töitä jossain päin maailmaa

Mitä hän voi saada ammattiyhdistykseltä?

Hän on ihan yhtä yksin, kuin olivat Teollisuuskoulusta valmistuneet viime vuosisadan alussa työelämään siirryttyään.

Hän tarvitsee jatkuvaa koulutusta, asemansa parantamista yhteiskunnassa ja sosiaalista turvallisuutta

Kotipaikkakunnan muuttuminen

Kuten esityksestä on käynyt ilmi, aina kun Venäjän johtajat ovat kiinnostuneet naapurimaiden itäisistä maakunnista, on yhdistykselle tai sen kotipaikalle loppujen lopuksi seurannut nopea kehittyminen

Nyt taas, kun tämä kiinnostus on ilmeistä, niin onko taas lopputuloksena kehitysharppaus niin Helsingille, kuin yhdistykselle.

Toivottavasti ainakin kummallakin puolella on riittävän karismaattisia ja viisaita johtajia, jotka pystyvät ratkaisemaan asiat rauhanomaisesti.

100-vuotisjuhlilla voimme sitten yhdessä todeta, miten tällä kertaa kävi.